

POSTANOWIENIE

21 lutego 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Agnieszka Góra-Błaszczkowska

na posiedzeniu niejawnym 21 lutego 2024 r. w Warszawie

w sprawie z powództwa K. H. i P. K.

przeciwko Bankowi spółce akcyjnej w W..

o zapłatę i ustalenie,

na skutek skargi kasacyjnej Banku spółki akcyjnej w W.

od wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie

z 21 czerwca 2022 r., I ACa 915/21,

1. **odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
2. **zasądza od pozwanego na rzecz powodów kwotę 2700 (dwa tysiące siedemset) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia zobowiązanemu niniejszego postanowienia do dnia zapłaty.**
- 3.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 17 września 2021 r. Sąd Okręgowy w Warszawie, w sprawie z powództwa K. H. i P. K. przeciwko Bankowi Spółce Akcyjnej w W. o zapłatę i ustalenie ustalił, że umowa o kredyt hipoteczny z 29 lutego 2008 r., zawarta pomiędzy P. K. i K. H. a Bankiem Spółką Akcyjną z siedzibą w W., jest nieważna w

całości (pkt I), zasądził od pozwanego kwotę 95 047, 09 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 23 października 2018 r. do dnia zapłaty (pkt II); w pozostałym zakresie powództwo oddalił (pkt III) oraz orzekł o kosztach procesu (pkt IV i pkt V).

Wyrokiem z 21 czerwca 2022 r. Sąd Apelacyjny w Warszawie, po rozpoznaniu apelacji pozwanego, zmienił wyrok Sądu Okręgowego w punkcie drugim w ten sposób, że oddalił powództwo o odsetki ustawowe za opóźnienie od kwoty 95 047, 09 zł za okresy: od dnia 2 czerwca 2018 r. do dnia 5 stycznia 2021 r. i od dnia 14 kwietnia 2022 r. do dnia zapłaty oraz zastrzegł, że zapłata zasądzonej na rzecz powodów kwoty nastąpi po zaoferowaniu pozwanemu przez powodów kwoty 350 000 zł (pkt I), oddalił apelację w pozostałym zakresie (pkt II) oraz orzekł o kosztach postępowania apelacyjnego (pkt III).

W skardze kasacyjnej pozwany, skarżąc wyrok w całości, jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania, wskazał na przesłanki przedsądu przewidziane w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c.

Zdaniem skarżącego, skarga kasacyjna powinna zostać przyjęta do rozpoznania, gdyż istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości i wywołujących rozbieżności oraz praktyce sądów powszechnych, tj. art. 385¹ § 1 i 2 k.c. w zw. z art. 56 k.c. i art. 65 k.c., jak również w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, związane z wykładnią art. 385¹ § 1 k.c. w zw. z art. 56 k.c. w zw. z art. 358 § 2 k.c. oraz ewentualnie art. 69 ust. 3 Prawa Bankowego, sprowadzające się do odpowiedzi na pytanie, czy w świetle przepisów prawa krajowego mechanizm indeksacji winien być traktowany jako jedno postanowienie umowne, czy też możliwe jest wydzielenie w ramach tego mechanizmu dwóch oddzielnych postanowień tzn. klauzuli ryzyka walutowego oraz klauzuli spreadowej, a jeżeli tak, to w przypadku gdy jedna z tych klauzul jest abuzywna pozostaje to bez wpływu na abuzywność drugiej z nich; w takim przypadku z kolei, mając na uwadze zasadę pewności prawa oraz zasadę proporcjonalności, konieczne jest udzielenie odpowiedzi na pytanie, czy brak sprecyzowania w umowie sposobu ustalenia kursu waluty obcej, do którego odsyła klauzula ryzyka walutowego, może być konwalidowany w oparciu o art. 358 § 2 k.c.

bądź art. 69 ust. 3 Prawa Bankowego, ewentualnie art. 24 ustawy o NBP, art. 41 ustawy Prawo wekslowe.

W odpowiedzi na skargę powodowie wniesli o wydanie postanowienia o odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W judykaturze wielokrotnie wypowiedziano się na temat charakterystyki skargi kasacyjnej (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 13 czerwca 2018 r., II CSK 71/18). Wskazano m.in., że skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń, wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych. Skarga kasacyjna nie jest ogólnie dostępnym środkiem zaskarżenia orzeczeń, umożliwiającym rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej.

Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony – co należy podkreślić – wyłącznie do zbadania przesłanek, przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c., nie zaś do merytorycznej oceny skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 11 lipca 2023 r., I CSK 6201/22).

Oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na podstawie wykładni przepisów prawa budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.) wymaga wykazania, jaki konkretny przepis prawa, zastosowany w danej sprawie, jest przedmiotem rozbieżnej wykładni w judykaturze sądowej i na czym rozbieżność ta polega, co wymaga przytoczenia orzeczeń sądów wydanych w takich samych lub istotnie zbliżonych stanach faktycznych, względnie, jaki konkretny przepis prawa, zastosowany w danej sprawie, wymaga interpretacji ze strony Sądu Najwyższego,

z czego potrzeba ta wynika i z jakich powodów dotychczasowy dorobek doktryny i orzecznictwa jest w tej mierze niewystarczający. Nieodzowne jest ponadto, podobnie jak w przypadku przyczyny kasacyjnej, określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., wykazanie związku między oczekiwaną od Sądu Najwyższego wykładnią prawa, a wynikiem postępowania kasacyjnego (zob. np. postanowienia SN: z 15 października 2002 r., II CZ 102/02; z 29 lipca 2015 r., I CSK 980/14; z 19 czerwca 2018 r., IV CSK 56/18).

Ponadto podstawa przedsądu z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. ma za przedmiot analizę konkretnych przepisów i do tego się ogranicza, a więc nie polega na jednoczesnej wykładni kilku przepisów i poszukiwaniu na tej podstawie określonej normy prawnej, która mogła albo nie mogła zostać zastosowana w zindywidualizowanej sprawie objętej skargą kasacyjną (zob. postanowienie SN z 13 stycznia 2022 r., I CSK 1467/22). We wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania nie wykazano, dlaczego określone przepisy prawa wymagają wykładni, a tym bardziej, że ewentualna wykładnia jest niezbędna do rozstrzygnięcia sprawy.

Istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest zagadnienie nowe, nierozwiązane dotychczas w orzecznictwie, którego wyjaśnienie może przyczynić się do rozwoju prawa. Zagadnienie prawne powinno być sformułowane w oparciu o okoliczności, mieszczące się w stanie faktycznym sprawy wynikającym z dokonanych przez sąd ustaleń (postanowienie SN z 7 czerwca 2001 r., III CZP 33/01), a jednocześnie być przedstawione w sposób ogólny i abstrakcyjny tak, aby umożliwić Sądowi Najwyższemu udzielenie uniwersalnej odpowiedzi, niesprowadzającej się do samej subsumpcji i rozstrzygnięcia konkretnego sporu (postanowienia SN: z 15 października 2002 r., III CZP 66/02; z 22 października 2002 r., III CZP 64/02; z 5 grudnia 2008 r., III CZP 119/08).

Sformułowane przez skarżącego zagadnienia prawne nie czynią zadość tym wymaganiom. Skarżący nie przytacza szerszego uzasadnienia w zakresie możliwych rozbieżnych interpretacji zaprezentowanych problemów prawnych, ponadto przedstawione przez skarżącego problemy nie stanowią już zagadnień

nowych (patrz postanowienie SN z dnia 20 października 2022 r., I CSK 4614/22, postanowienie SN z dnia 25 maja 2023, I CSK 700/23).

W chwili rozpoznawania wniosku o przyjęcie niniejszej skargi do rozpoznania wszystkie zagadnienia i wątpliwości co do wykładni przepisów były już przedmiotem licznych wypowiedzi Sądu Najwyższego i TSUE. Adekwatne wyroki SN zostały zresztą powołane w odpowiedzi na skargę, w której zauważono brak przesłanek do przyjęcia skargi do rozpoznania właśnie z tych przyczyn. Dorobek orzeczniczy Sądu Najwyższego i TSUE, powstały pomiędzy datą wniesienia skargi a dniem orzekania w przedmiocie jej przyjęcia do rozpoznania, jest bogaty i wyczerpująco odpowiadający na zagadnienia prawne, przedstawione przez skarżącego (patrz postanowienie SN z 23 września 2023, I CSK 6848/22, postanowienie z 24 kwietnia 2023, I CSK 5053/22).

Według Sądu Najwyższego, nie ma przy tym innych przyczyn uzasadniających przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, w szczególności nieważności postępowania (art. 398⁹ § 1 pkt 3 k.p.c.).

O kosztach postępowania orzeczono na zasadzie odpowiedzialności za wynik sporu – na podstawie art. 98 § 1 i 3 w związku z art. 108 § 1, art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c. oraz w związku z § 2 pkt 6 i § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie.

[SOP]

[ał]